

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024.

U PRVIH SEDAM ZADATAKA JEDAN JE ODGOVOR TOČAN. ZAOKRUŽI SLOVO
ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1	
---	--

1. Koliko približno iznosi razlika male i velike osi Zemljina elipsoida?

- a) 11 km   b) 21 km   c) 31 km   d) 41 km

1	
---	--

2. Koji još naziv koristimo za endogene procese?

- a) kontinentalni procesi   b) oceanski procesi
c) unutarnji procesi   d) vanjski procesi

1	
---	--

3. Koja grana geofizike proučava potrese?

- a) geologija   b) seizmologija   c) speleologija   d) stratigrafija

1	
---	--

4. Koja se ljestvica koristi za mjerenje količine oslobođene energije tijekom potresa?

- a) Cancanijeva ljestvica   b) MCS ljestvica
c) Siebergova ljestvica   d) Richterovaljestvica

1	
---	--

5. Koji je superkontinent postojao prije približno 200 milijuna godina?

- a) Amazija   b) Gondvana   c) Pangea   d) Rodinija

1	
---	--

6. Kako nazivamo povremene izvore sumporovodika u plinovitome stanju u blizini vulkana?

- a) fumarole   b) gejziri   c) mofete   d) solfatare

1	
---	--

7. Kojim procesom nastaju površinski i podzemni krški oblici?

- a) abrazijom   b) egzaracijom   c) korazijom   d) korozijom

U SLJEDEĆEMU ZADATKU DVA SU ODGOVORA TOČNA. ZAOKRUŽI SLOVA
ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2	
---	--

8. Koja dva kemijska elementa prevladavaju u građi Zemljine jezgre?

- a) aluminij   b) magnezij   c) nikal   d) silicij   e) željezo

U SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I
ODVOJENI KOSIM CRTAMA ZAOKRUŽI ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

1	
---	--

9. Oceanska je kora uglavnom građena od **bazalta/vapnenca**, a kontinentska kora od **dolomita/granita**.

1	
---	--

10. Litosferne se ploče gibaju **pravocrtno/rotacijski**, a gibaju se brzinom od nekoliko **centimetara/metara** godišnje.

1	
---	--

11. a) Mjesto u unutrašnjosti Zemlje gdje nastaje potres nazivamo **epicentar/hipocentar**.
b) Havajska je vruća točka (*hot spots*) područje **unutar/uz rub** litosferne ploče.

1	
---	--

12. a) Podizanje razine mora i pomicanje obale prema unutrašnjosti kopna u geologiji nazivamo **regresija/transgresija**.
b) U gornjemu dijelu riječnoga toka dolina poprima oblik slova **U/V**.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM STUPCEM UPISOM JEDNOGA SLOVA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOME STUPCU. TRI SE POJMA IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI.

3	
----------	--

13. Poveži tip reljefa s njegovim načinom nastanka.

	A) nastao radom čovjeka
_____ antropogeni reljef	B) nastao radom leda
_____ fluvijalni reljef	C) nastao radom mora (valova)
_____ glacijalni reljef	D) nastao radom tekućice
	E) nastao radom vjetra
	F) nastao radom biljaka i životinja

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM STUPCEM UPISOM JEDNOGA SLOVA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOME STUPCU.

1	
----------	--

14. Poveži vrste stijena prema postanku s njihovim nastankom.

_____ metamorfne stijene	A) nastaju hlađenjem i očvršćivanjem magme i/ili lave
_____ sedimentne stijene	B) nastaju preobrazbom drugih stijena
_____ eruptivne stijene	C) nastaju taloženjem materijala

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA DOPUNI REČENICE.

2	
----------	--

15. Ostatke i otiske života iz geološke prošlosti nazivamo _____
(*upiši pojam*), a nastaju procesom _____ (*upiši naziv procesa*).

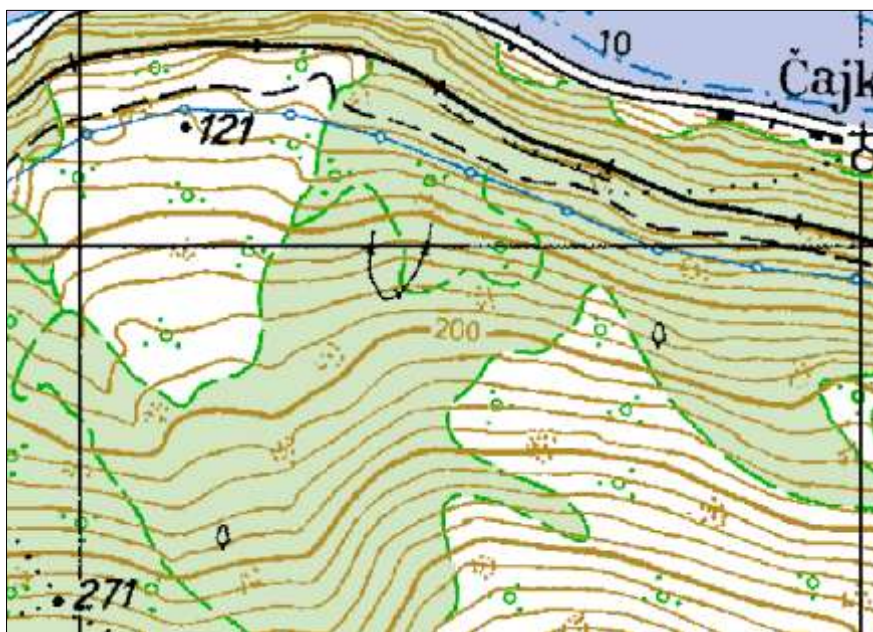
3	
----------	--

16. Eon koji traje i danas nazivamo _____, a dijeli se na ere. Eru u kojoj danas živimo nazivamo _____ i dijeli se na periode. Period u kojemu se danas nalazimo nazivamo _____.

1	
----------	--

17. Proces širenja pustinja zbog globalnoga rasta temperature zraka i čovjekova djelovanja nazivamo _____ (*upiši pojam*).

**SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA ISJEČKA
TOPOGRAFSKE KARTE I DOPUNI REČENICE.**

2

18. Naziv je plave linije na priloženome isječku topografske karte koja se nalazi na vodenoj površini _____. To je linija koje povezuje mjesta s istom _____.

3

19. Izohipsu na priloženome isječku topografske karte uz koju stoji oznaka **200** nazivamo _____ izohipsa. S oznakom **200** povezuje se mjerna jedinica _____. Visinsku razliku između izohipsa nazivamo _____.

**SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA I DOPUNI
REČENICU.**

2

20. Isprekidana linija kraka horizontalnog kuta (α) koja na vrhu ima crnu strelicu usmjerena je u smjeru _____ (upiši naziv strane svijeta). Naziv je kuta između isprekidane linije kraka kuta (α) i smjera kretanja prema nekoj točki (objektu), u ovome slučaju crkvi _____.

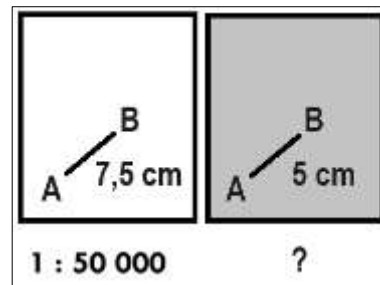
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA.

1

21. Na priloženome crtežu prikazane su dvije karte istoga prostora, ali različitoga mjerila. Odredi mjerilo desne karte s pomoću mjerila lijeve karte.

Mjerilo desne karte iznosi _____.

Prostor za računanje

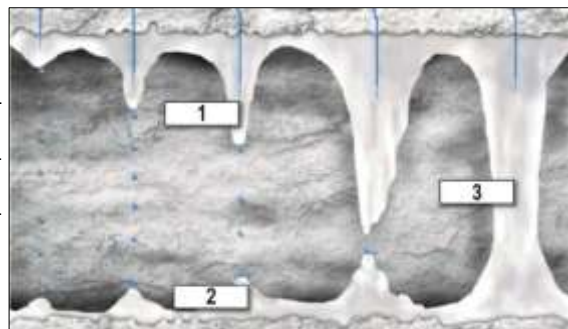

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA I DOPUNI REČENICU.

3

22. Brojevima je na priloženome crtežu označen špiljski nakit. Na crte iza brojeva upiši odgovarajuće nazive.

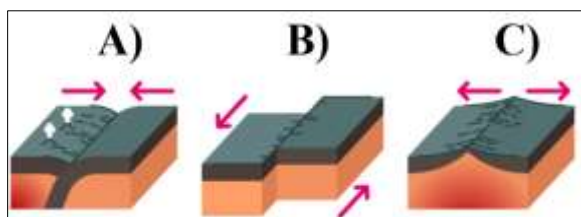
1. _____
2. _____
3. _____

1

23. Sige se prikazane na priloženome crtežu prema postanku ubrajaju u _____ stijene.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA I DOPUNI REČENICE.

3

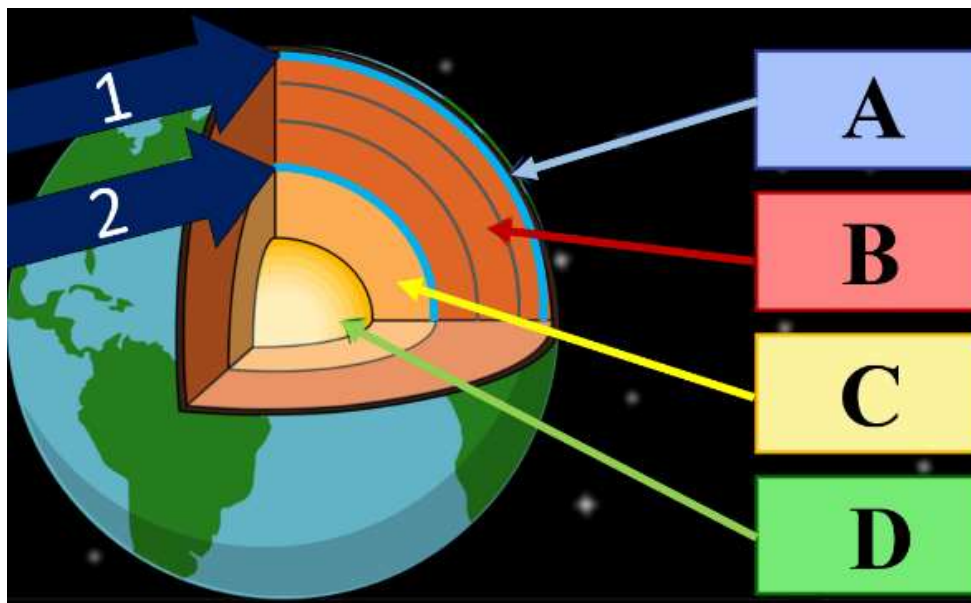
24. Na priloženome su crtežu prikazani tipovi granica litosfernih ploča.

a) Planinski lanci uglavnom nastaju procesima koji su na priloženome crtežu označeni slovom _____ i slovom _____.

b) Vulkanske se stijene na površini najčešće pojavljuju kod pokreta na granicama koje su na priloženome crtežu označene slovima A i C. Na crte iza slova upiši nazive tih pokreta.

A _____, C _____

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA I DOPUNI REČENICE.

3

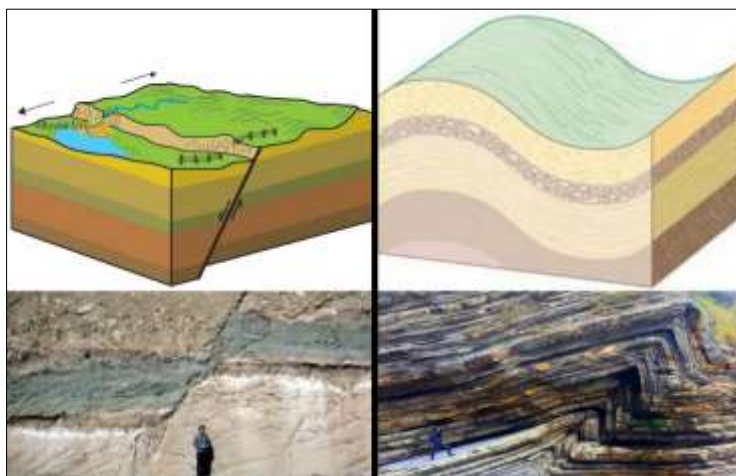
25. Zonu diskontinuiteta označenu na priloženome crtežu brojem **1** nazivamo

_____,
a odvaja dijelove Zemljine unutrašnjosti čiji su nazivi _____
i _____.

1

26. Litosferne se ploče, između ostaloga, kreću i zbog konvekcijskih strujanja koja se odvijaju u dijelu Zemljine unutrašnjosti. Taj dio Zemljine unutrašnjosti nazivamo _____ i na priloženome crtežu označen je slovom _____.

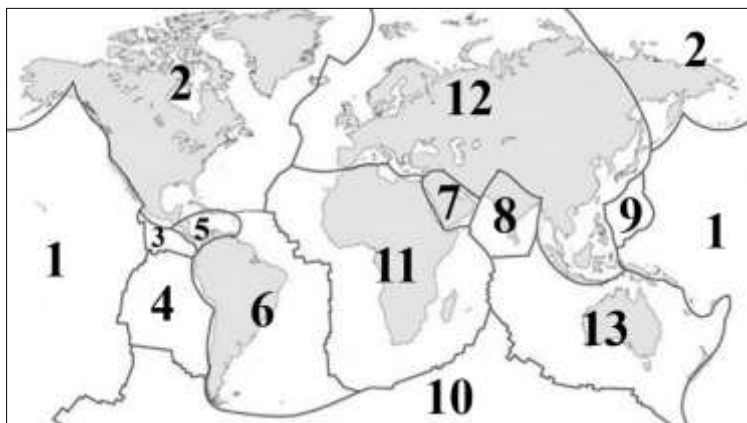
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH CRTEŽA I FOTOGRAFIJA TE DOPUNI REČENICU.

2

27. Naziv je strukturnoga elementa litosfere na lijevome crtežu odnosno na lijevoj fotografiji _____, a naziv je strukturnoga elementa litosfere na desnome crtežu odnosno na desnoj fotografiji _____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE I DOPUNI REČENICE.

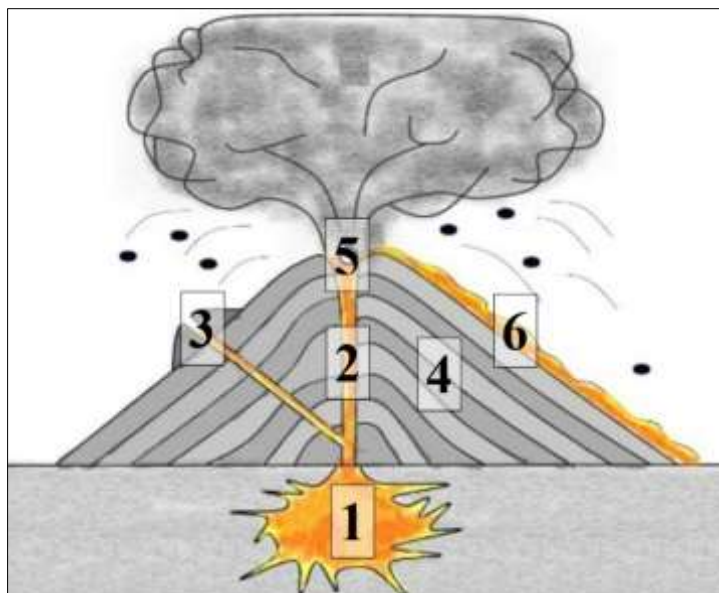
1	
---	--

28. Pojas u kojemu se nalazi više od 75 % svih vulkana na svijetu okružuje litosfernu ploču koja je na priloženoj karti označena brojem _____. Ime je toga pojasa _____.

1	
---	--

29. Republika Hrvatska nalazi se na litosfernoj ploči koja je označena brojem _____. Ime je te litosferne ploče _____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA I DOPUNI REČENICE.

1	
---	--

30. Naziv je otvora na vrhu vulkana označenoga na priloženome crtežu brojem 5 _____.

3	
---	--

31. Naziv je dijela vulkana označenoga na priloženome crtežu brojem 1 _____, dok su brojem 4 označeni slojevi _____ i _____ (upiši nazive vulkanskoga materijala).

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024.
A KATEGORIJA STRUKOVNIH I UMJETNIČKIH ŠKOLA
TOČNI ODGOVORI

Bodovanje za sve zadatke: – boduju se samo točni odgovori
 – dodatne upute o bodovanju nalaze se u tablici s točnim odgovorima.

Pri ispravljanju ispita priznaju se i odgovori u zagradama te uzimaju u obzir napomene u zagradama.

Odgovori koji nisu ispravljani prema uputi za rješavanje vrijede nula bodova.

REDNI BROJ ZADATKA I BODOVI	NAČIN BODOVANJA I TOČNI ODGOVORI
od 1. do 7. zadatka: 0 bodova za cijeli zadatak ako je zaokružen jedan ili više odgovora ili je uz jedan odgovor najmanje još jedan nepropisno ispravljen. 0 bodova za svaki odgovor u kojemu je zaokruženo bilo što osim točnoga odgovora ili je odgovor nepropisno ispravljen.	
1. (1)	d <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
2. (1)	c <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
3. (1)	b <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
4. (1)	d <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
5. (1)	c <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
6. (1)	d <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
7. (1)	d <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
8. zadatak: 0 bodova za cijeli zadatak ako su zaokružena tri i više odgovora ili je uz dva odgovora najmanje još jedan nepropisno ispravljen. 0 bodova za svaki odgovor u kojemu je zaokruženo bilo što osim točnoga odgovora ili je odgovor nepropisno ispravljen. 1 bod za jedan zaokružen točan odgovor bez obzira na to je li drugi odgovor netočno zaokružen, nepropisno ispravljen ili nije zaokružen.	
8. (2)	c; e <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
od 9. do 12. zadatka:	

0 bodova za svaki odgovor u kojemu je u paru zaokružen točan i netočan pojam ili je odgovor nepropisno ispravljen te ako su pojmovi označeni na koji drugi način osim zaokruživanjem.	
9. (1)	Zaokruženo: bazalta; granita <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
10. (1)	Zaokruženo: rotacijski; centimetara <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
11. (1)	Zaokruženo: hipocentar; unutar <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
12. (1)	Zaokruženo: transgresija; V <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
od 13. do 31. zadatka: 0 bodova za cijeli zadatak ako je na svim trima crtama upisan isti odgovor. 0 bodova za ona dva odgovora u kojima su na dvjema crtama upisani isti odgovori. 0 bodova za svaki odgovor u kojemu je na crtama upisano bilo što osim točnoga odgovora ili je odgovor nepropisno ispravljen.	
13. (3)	Redom: A; D; B <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
14. (1)	Redom: B; C; A <i>Sva tri točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
15. (2)	Redom: fosili (okamine); fosilizacije (mineralizacije) (petrifikacije) <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
16. (3)	Redom: fanerozoik; kenozoik; kvartar <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
17. (1)	Redom: dezertifikacija (opustinjavanje) <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
18. (2)	Redom: izobata; dubinom (dubinom mora; dubinom rijeka; dubinom jezera) <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
19. (3)	Redom: glavna; metar; ekvidistanca (ekvidistancija) <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
20. (2)	Redom: sjevera; azimut <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
21. (1)	1 : 75 000 <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
22. (3)	Redom: 1. stalaktit(i) 2. stalagmit(i) 3. stalagnat(i) (špiljski stup(ovi)) <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
23. (1)	sedimentne (taložne) (kemijske) <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
24. (3)	a) Bilo kojim redom: A; C <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i> b) Redom: podvlačenje (subdukcija); razmicanje (spreading) <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>

25. (3)	<p>Redom: Mohorovičićev diskontinuitet (Mohorovičićev sloj) (Mohorovičićeva zona) (MOHO sloj) (MOHO zona) (Mohorovičićeva ploha diskontinuiteta)</p> <p><i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i></p> <p>Bilo kojim redom: kora (Zemljina kora); (gornji) plašt (omotač) (Zemljini plašt) (Zemljini omotač)</p> <p><i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i></p>
26. (1)	<p>Redom: plašt (omotač) (Zemljini plašt) (Zemljini omotač) (gornji plašt) (astenosfera); B</p> <p><i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod. Ne priznaje se odgovor donji plašt.</i></p>
27. (2)	<p>Redom: rasjed; bora</p> <p><i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i></p>
28. (1)	<p>Redom: 1; Pacifički vatreni prsten (Tihooceanski vatreni prsten) (Vatreni prsten) (Ring of Fire)</p> <p><i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i></p>
29. (1)	<p>Redom: 12; Euroazijska (tektonska/litosferna ploča)</p> <p><i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i></p>
30. (1)	<p>krater (grotlo)</p> <p><i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i></p>
31. (3)	<p>Redom: magmatsko ognjište (vulkansko ognjište); pepela (tufa); lave (magne)</p> <p><i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i></p>